

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника

Кафедра журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Культура мови та типологія помилок у ЗМІ

Спеціальність «Журналістика»

Факультет філології

Робоча програма «Культура мови та типологія помилок у ЗМІ» для студентів спеціальності «Журналістика», 13 с.

Розробник:

Савчук Руслана Любомирівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри журналістики
Протокол від “31” серпня 2022 р. № 1

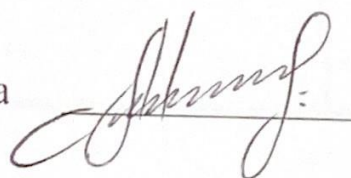
Завідувач кафедри:

 (проф. Холод О.М.)

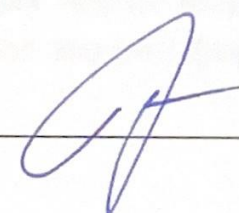
“31” серпня 2022 р.

Схвалено науково-методичною радою факультету філології
Протокол від “7” вересня 2022 р. № 1

“7” вересня 2022 р.

Голова (доц. Мартинець А.М.)

Декан факультету філології

 (проф. Голод Р.Б.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Освітня програма «Журналістика» Спеціальність 061 «Журналістика»	Вибіркова	
Модулів – 1	Галузь знань 06 «Журналістика»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 240		6-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		48 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		72 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
240 год.	год.		
Індивідуальні завдання:		год.	
Вид контролю:		залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

для заочної форми навчання – немає

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: узагальнити знання студентів із дисциплін мовознавчих циклів, сформувані їх мовну культуру і сприяти виробленню практичних навичок роботи з конкретним текстом.

Основні завдання (цілі) навчальної дисципліни:

- 1) з'ясувати аспекти редагування, зокрема й редагування тексту (газетного, рекламного тексту);
- 2) сформувані уявлення про практичну діяльність редакції друкованого періодичного видання, його структуру, основні способи й форми газетного виробництва;
- 4) визначити особливості аналізу тексту як методу об'єктивної характеристики й оцінки, а також шляхи вдосконалення рукопису у процесі його підготовки до друку;
- 5) з'ясувати методику редагування, прийоми і засоби реалізації рекомендацій, сформульованих упродовж редакторського аналізу: різними видами правки (вичитування, доопрацювання, переробки, скорочення), техніку аналізу тематичної, композиційної і логічної організації тексту, роботу з фактологічним матеріалом і т. ін.;
- 6) розкрити особливості редагування текстів різних жанрів;
- 7) перевірити засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами з мовознавчих дисциплін, практичних умінь і навичок студентів під час проведення практичних занять (виконання студентами вправ і завдань, запропонованих для домашнього опрацювання після проведення практичних занять; усний або письмовий експрес-контроль; різні види диктантів; комплексні завдання).

Дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей** (відповідно до освітньо-професійної програми «Журналістика»).

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 02. Здатність формувати інформаційний контент.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Журналістика»):

ПР 02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР 03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел

інформації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади редагування

Тема 1. **Теоретичні засади редагування.** Мета та завдання курсу «Редакторський практикум». Основи редагування: об'єкт, предмет, методологія. Способи комплексного аналізу сутності редагування. Дискусійні моменти у витлумаченні поняття «редагування» у вітчизняній та зарубіжній практиці. Нормативний та творчий зміст редагування. Аспекти редагування. Літературне редагування. Художнє, технічне, наукове редагування.

Тема 2. **Історія виникнення та розвитку редагування.** Виникнення редагування. Періодизація розвитку редагування. Процес становлення редагування в Україні.

Тема 3. **Редактор і текст.** Текст як основний об'єкт редакторського аналізу. Основні риси й ознаки тексту. Створення журналістського тексту в ЗМІ. Суть діяльності редактора. Завдання редактора. Етапи роботи редактора над текстом. Особливості редакторського читання тексту. Визначення меж редакторського втручання в текст. Проблема «автор – редактор». Типові психолінгвістичні помилки в текстах ЗМІ. Типові мовні помилки в інтерв'юванні.

Тема 4–5. **Правка як складник редакторського редагування. Методика редакторського аналізу тексту.** Поняття правки. Основні завдання правки. Види правки тексту й практика засобів масової інформації. Методичні вимоги до правки. Поняття композиції. Критерії, принципи та схема редакторського аналізу композиції тексту. Рубрикація тексту. Методичні прийоми редагування рубрикацій. Редагування різних видів рубрик. Вимоги до редагування абзаців і переліків. Робота редактора над нумерацією, родовими позначеннями та змістом рубрик.

Тема 6. **Логічні засади редагування тексту.** Особливості редакторського аналізу, що відповідає законам і нормам логічного мислення. Основні завдання редактора в оцінюванні тексту журналістського твору з логічного погляду. Прийоми виявлення логічних зв'язків. Формування в редактора навиків усунення логічних помилок.

Тема 7. **Види журналістських текстів та особливості їх редагування.** Різні трактування поняття «вид тексту». Види текстів за способом викладу матеріалу. Особливості їх редагування. Текст-розповідь і особливості його редагування. Текст-опис і специфіка його редагування. Особливості редагування тексту роздуму. Специфіка редагування тексту-визначення.

Тема 8. **Різновиди журналістських текстів за їх жанрово- та структурно-стилістичними особливостями.** Офіційно-інформативний, інформативно-діловий, неофіційно-інформативний різновиди журналістських текстів. Інформативно-експресивний та інформативно-аналітичний різновиди журналістських текстів. Репортажний, газетно-науковий, експресивно-публіцистичний, узагальнювально-директивний, урочисто-декларативний, нарисовий, фейлетонний (сатиричний) різновиди журналістських текстів. Блог як особливий вид електронних ЗМІ. Поняття «блог». Функціональні

особливості блогів у ЗМІ. Класифікація блогів. Основні вимоги до публікації блогів. Типові помилки.

Тема 9. **Методика праці редактора над фактичним матеріалом.** Факт у журналістському тексті. Основи методики редакторської роботи над фактичним матеріалом. Перевірка фактичного матеріалу. Редакційно-технічне оформлення фактичного матеріалу. Типові фактичні помилки. Психологічні причини фактичних помилок. Фактологічні особливості журналістських текстів різних видів і завдання редактора під час їх аналізу. Види фактичного матеріалу.

Тема 10. **Мовностилістичні особливості тексту в ЗМІ та завдання редактора.** Медіасофія та медіапрагматика. Мова засобів масової інформації. Місце медіалінгвістики в системі наук про ЗМІ. Вимоги до мови преси. Редакторський аналіз мовностилістичних особливостей тексту в ЗМІ. Практика слововживання в сучасних українських ЗМІ та завдання редактора. Залежність мовностилістичних особливостей тексту від специфіки засобу масової інформації, від жанру твору, від типу видання, від мовного оточення автора.

Тема 11. **Типові мовні помилки в ЗМІ.** Причини виникнення та способи уникнення мовних помилок. Типові орфографічні помилки в журналістських текстах. Типові лексичні помилки в журналістських текстах. Типові граматичні помилки в журналістських текстах. Типові пунктуаційні помилки в журналістських текстах.

Змістовий модуль 2. Практикум з української мови

Тема 12. **Мовні норми.** Поняття літературної мови. Мовна норма. Орфографія. Види орфограм. Орфографічне правило. Принципи української орфографії. Пунктуація. Принципи пунктуації. Типи розділових знаків. Графіка, алфавіт. **Правила вживання апострофа. Тире в простому двоскладному реченні.** Вживання апострофа. Тире між підметом і присудком. Тире на місці пропущеного члена в неповному реченні. **Правила вживання м'якого знака. Речення з однорідними членами.** Правила вживання м'якого знака. Розділові знаки у реченнях з однорідними членами речення. Розділові знаки у реченнях з однорідними і неоднорідними означеннями. Розділові знаки в реченні з узагальнювальними словами до однорідних членів.

Тема 13. **Чергування звуків в українській літературній мові. Відокремлені означення.** Чергування приголосних. Зміни приголосних за їх збігом. Розділові знаки у реченнях з відокремленими означеннями. **Зміни приголосних у потоці мовлення. Відокремлені прикладки.** Спрощення в групах приголосних. Розділові знаки у реченнях із відокремленими прикладками. **Подвоєння літер для позначення на письмі збігу однакових приголосних звуків. Відокремлені обставини.** Типи подвоєння літер. Подвоєння літер для позначення на письмі збігу однакових приголосних звуків. Подвоєння літер на позначення подовженої вимови приголосних звуків. Розділові знаки у реченнях з відокремленими обставинами.

Тема 14. **Орфограми, пов'язані з правописом префіксів. Відокремлені додатки.** Правопис префіксів: орфограма – префікс *з-* (*зі-*, *с-*); орфограма – префікси *роз-*, *без-*, *воз-*, *через-*; орфограма – префікси *при-*, *прі-*, *пре-*; орфограма – префікси *пере-*, *пред-*, *перед-*. Розділові знаки у реченнях із відокремленими додатками. **Правопис складних слів. Відокремлені**

уточнювальні члени речення. Складні іменники. Складні прикметники. Розділові знаки в реченнях із відокремленими уточнювальними членами речення.

Тема 15. **Вживання великої літери. Речення, ускладнені вставними і вставленими конструкціями.** Правила вживання великої літери. Вставні і вставлені конструкції. Групи зі значенням вставних слів і сполучень. Розділові знаки в реченнях зі вставними і вставленими конструкціями. **Орфограми, пов'язані з правописом слів іншомовного походження.** Правопис слів іншомовного походження: орфограма – апостроф; орфограма – знак м'якості; орфограма – подвоєні літери; орфограма – літери *и, і, ї, е, є*.

Тема 16. **Особливості відмінювання та правопису іменників. Звертання як синтаксична категорія.** Граматичні категорії іменника. Зразки відмінювання іменників. Правопис родового відмінка іменників II відміни. Розділові знаки у реченнях із звертаннями. **Особливості відмінювання та правопису числівників. Складносурядне речення.** Значеннєві та структурні розряди числівників. Особливості відмінювання кількісних числівників. Особливості відмінювання порядкових числівників. Особливості слововживання числівників. Розділові знаки в складносурядних реченнях.

Тема 17. **Особливості правопису дієслівних форм. Складнопірядне речення.** Система дієслівних форм. Дієслова I та II дієвідміни. Словозміна дієслів. Дієприкметник. Дієприслівник. Розділові знаки в складнопірядних реченнях. **Правопис прислівників. Безсполучникові складні речення.** Поділ прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників. Особливості правопису прислівників. Розділові знаки в безсполучникових реченнях.

Тема 18. **Правопис службових частин мови – прийменників та сполучників. Пряма мова.** Службові частини мови. Прийменник. Вживання відмінкових форм іменників та субстантивованих слів із прийменниками. Групи прийменників за походженням та будовою. Правопис прийменників. Сполучник. Групи сполучників за походженням, будовою, способом уживання. Групи сполучників за синтаксичними функціями. Правопис сполучників. Розділові знаки в реченнях з прямою мовою. **Правопис часток. Діалог, цитата – спосіб відтворення чужого мовлення.** Частка. Групи часток за виконуваними функціями. Правопис часток. Правопис часток *не, ні* з різними частинами мови. Діалог. Розділові знаки у реченнях із цитатами.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	к	інд	с.р.		л	п	к	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Функціонування української мови в ЗМІ													
Тема 1. Теоретичні засади редагування	20	2	4			14							
Тема 2. Історія виникнення та розвитку редагування	22	4	4			14							

Тема 3. Редактор і текст	20	2	4			14							
Тема 4-5. Правка як складник редакторського редагування. Методика редакторського аналізу тексту	20	2	4			14							
Тема 6. Логічні засади редагування тексту	20	2	4			14							
Тема 7. Види журналістських текстів та особливості їх редагування	22	4	4			14							
Тема 8. Різновиди журналістських текстів за їх жанрово- та структурно-стилістичними особливостями	22	4	4			14							
Тема 9. Методика праці редактора над фактичним матеріалом	22	4	4			14							
Тема 10. Мовностилістичні особливості тексту в ЗМІ та завдання редактора	24	4	6			14							
Тема 11. Типові мовні помилки в ЗМІ	22	4	4			14							
Тема 12. Мовні норми. Правила вживання апострофа. Тире в простому двоскладному реченні. Правила вживання м'якого знака. Речення з однорідними членами	22	4	4			14							
Разом за змістовим модулем 1	236	36	46			154							
Змістовий модуль 2. Практикум з української мови													
Тема 13. Чергування звуків в українській літературній мові. Подвоєння літер для позначення на письмі збігу однакових приголосних звуків. Відокремлені члени речення	20	2	4			14							
Тема 14. Орфограми, пов'язані з правописом префіксів. Правопис складних слів. Відокремлені члени речення	20	2	4			14							

Тема 15. Вживання великої літери. Речення, ускладнені вставними і вставленими конструкціями. Орфограми, пов'язані з правописом слів іншомовного походження	20	2	4			14					
Тема 16. Особливості відмінювання та правопису іменників. Звертання як синтаксична категорія. Особливості відмінювання та правопису числівників. Складносурядне речення	20	2	4			14					
Тема 17. Особливості правопису дієслівних форм. Складнопідрядне речення	20	2	4			14					
Тема 18. Правопис службових частин мови. Пряма мова. Діалог, цитата – спосіб відтворення чужого мовлення	24	2	6			16					
Разом за змістовим модулем 2	124	12	26			86					
Усього годин	360	48	72			240					

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні засади редагування	4
2	Історія виникнення та розвитку редагування	4
3	Редактор і текст	4
4-5	Правка як складник редакторського редагування. Методика редакторського аналізу тексту	4
6	Логічні засади редагування тексту	4
7	Види журналістських текстів та особливості їх редагування	4
8	Різновиди журналістських текстів за їх жанрово- та структурно-стилістичними особливостями	4
9	Методика праці редактора над фактичним матеріалом	4
10	Мовностилістичні особливості тексту в ЗМІ та завдання редактора	6
11	Типові мовні помилки в ЗМІ	4

12	Мовні норми. Правила вживання апострофа. Тире в простому двоскладному реченні. Правила вживання м'якого знака. Речення з однорідними членами	6
13	Чергування звуків в українській літературній мові. Подвоєння літер для позначення на письмі збігу однакових приголосних звуків. Відокремлені члени речення	4
14	Орфограми, пов'язані з правописом префіксів. Правопис складних слів. Відокремлені члени речення	4
15	Вживання великої літери. Речення, ускладнені вставними і вставленими конструкціями. Орфограми, пов'язані з правописом слів іншомовного походження	4
16	Особливості відмінювання та правопису іменників. Звертання як синтаксична категорія. Особливості відмінювання та правопису числівників. Складносурядне речення	4
17	Особливості правопису дієслівних форм. Складнопідрядне речення	4
18	Правопис службових частин мови. Пряма мова. Діалог та цитата як спосіб відтворення чужого мовлення	6
Разом		72

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аспекти редагування. Літературне редагування. Художнє, технічне, наукове редагування	10
2	Процес становлення редагування в Україні	10
3	Особливості редакторського читання тексту	10
4	Чергування голосних звуків. Чергування приголосних звуків. Правопис суфіксів	10
5	Поділ іменників на відміни та групи	10
6	Особливості відмінювання множинних іменників	10
7	Відмінювання слів іншомовного походження	10
8	Особливості відмінювання та правопису прикметників	10
9	Особливості відмінювання та правопису займенників	10
10	Вживання та правопис вигуків	10
11	Прикладка у текстах ЗМІ	10
12	Розділові знаки у реченнях із пояснювальними і приєднувальними словами	10
13	Типи складносурядних речень	10
14	Типи складнопідрядних речень	10
15	Розділові знаки у реченнях зі словами <i>як, мов, наче</i>	10
16	Типи безсполучникових складних речень	10
17	Розділові знаки у складних багатокomпонентних реченнях	10
18	Помилки у побудові словосполучень (приклади із текстів ЗМІ)	10

19	Слова-речення, їх типи та особливості вживання у мові ЗМІ	10
20	Звертання, його види. Розділові знаки при звертаннях	10
21	Синтаксичний розбір складносурядних та складнопідрядних речень	10
22	Розділові знаки у складному реченні з різними видами зв'язку	10
23	Діалог, або діалогічна мова. Розділові знаки при діалозі	10
24	Особливості редагування тексту	10
Разом		240

7. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення; наочні – презентація, ілюстрація; практичні – індивідуальні завдання, самостійна робота, практична робота.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Задіяно практикум, спрямований на вироблення навичок самостійної моральної орієнтації майбутніх журналістів у складних професійних ситуаціях.

Використовуються елементи і методи дистанційного навчання.

8. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, бесіда.

Методи письмового контролю: виконання творчих завдань, письмове тестування, контрольна робота.

Методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.

Зразок контрольної роботи:

Варіант 1

1. Поняття літературної мови. Мовна норма. Види мовних норм.
2. Типові лексичні помилки в журналістських текстах.
3. Тестове завдання.

Зразок залікового білета:

Заліковий білет № 1

1. Орфографія. Види орфограм. Орфографічне правило. Принципи української орфографії.
2. Розділові знаки в реченнях зі вставними і вставленими конструкціями.
3. Практичне завдання.
4. Тестове завдання.

9. Програмові вимоги до залікової роботи

Змістовий модуль 1

1. Мета та завдання курсу «Редакторський практикум».
2. Основи редагування: об'єкт, предмет, методологія.
3. Способи комплексного аналізу сутності редагування.
4. Нормативний та творчий зміст редагування.
5. Аспекти редагування.
6. Літературне редагування. Художнє, технічне, наукове редагування.
7. Виникнення редагування. Періодизація розвитку редагування.
8. Процес становлення редагування в Україні.
9. Текст як основний об'єкт редакторського аналізу. Основні риси й ознаки тексту.
10. Створення журналістського тексту в ЗМІ.
11. Суть діяльності редактора.
12. Завдання редактора. Етапи роботи редактора над текстом.
13. Особливості редакторського читання тексту. Визначення меж редакторського втручання в текст.
14. Проблема «автор – редактор».
15. Типові психолінгвістичні помилки в текстах ЗМІ.
16. Типові мовні помилки в інтерв'юванні.
17. Поняття правки. Основні завдання правки. Види правки тексту й практика засобів масової інформації. Методичні вимоги до правки.
18. Поняття композиції. Критерії, принципи та схема редакторського аналізу композиції тексту.
19. Рубрикація тексту. Методичні прийоми редагування рубрикацій. Редагування різних видів рубрик.
20. Вимоги до редагування абзаців і переліків. Робота редактора над нумерацією, родовими позначеннями та змістом рубрик.
21. Особливості редакторського аналізу, що відповідає законам і нормам логічного мислення.
22. Основні завдання редактора в оцінюванні тексту журналістського твору з логічного погляду. Прийоми виявлення логічних зв'язків.
23. Формування в редактора навиків усунення логічних помилок.
24. Різні трактування поняття «вид тексту». Види текстів за способом викладу матеріалу. Особливості їх редагування.
25. Текст-розповідь і особливості його редагування.
26. Текст-опис і специфіка його редагування.
27. Особливості редагування тексту роздуму.
28. Специфіка редагування тексту-визначення.
29. Офіційно-інформативний, інформативно-діловий, неофіційно-інформативний різновиди журналістських текстів.
30. Інформативно-експресивний та інформативно-аналітичний різновиди журналістських текстів.

31. Репортажний, газетно-науковий, експресивно-публіцистичний, узагальнювально-директивний, урочисто-декларативний, нарисовий, фейлетонний (сатиричний) різновиди журналістських текстів.
32. Блог як особливий вид електронних ЗМІ. Поняття «блог». Функціональні особливості блогів у ЗМІ.
33. Класифікація блогів. Основні вимоги до публікації блогів. Типові помилки.
34. Факт у журналістському тексті. Основи методики редакторської роботи над фактичним матеріалом.
35. Перевірка фактичного матеріалу. Редакційно-технічне оформлення фактичного матеріалу.
36. Типові фактичні помилки. Психологічні причини фактичних помилок.
37. Фактологічні особливості журналістських текстів різних видів і завдання редактора під час їх аналізу.
38. Види фактичного матеріалу.
39. Медіасофія та медіапрагматика. Мова засобів масової інформації.
40. Місце медіалінгвістики в системі наук про ЗМІ. Вимоги до мови преси.
41. Редакторський аналіз мовностилістичних особливостей тексту в ЗМІ.
42. Практика слововживання в сучасних українських ЗМІ та завдання редактора.
43. Залежність мовностилістичних особливостей тексту від специфіки засобу масової інформації, від жанру твору, від типу видання, від мовного оточення автора.
44. Причини виникнення та способи уникнення мовних помилок.
45. Типові орфографічні помилки в журналістських текстах.
46. Типові лексичні помилки в журналістських текстах.
47. Типові граматичні помилки в журналістських текстах.
48. Типові пунктуаційні помилки в журналістських текстах.

Змістовий модуль 2

1. Поняття літературної мови. Мовна норма.
2. Орфографія. Види орфограм. Орфографічне правило. Принципи української орфографії.
3. Пунктуація. Принципи пунктуації. Типи розділових знаків.
4. Графіка, алфавіт.
5. Вживання апострофа.
6. Правила вживання м'якого знака.
7. Тире між підметом і присудком. Тире на місці пропущеного члена в неповному реченні.
8. Розділові знаки у реченнях з однорідними членами речення.
9. Розділові знаки у реченнях з однорідними і неоднорідними означеннями.
10. Розділові знаки в реченні з узагальнювальними словами до однорідних членів.
11. Чергування приголосних. Зміни приголосних за їх збігом.
12. Спрощення в групах приголосних.
13. Типи подвоєння літер. Подвоєння літер для позначення на письмі збігу однакових приголосних звуків.

14. Подвоєння літер на позначення подовженої вимови приголосних звуків.
15. Розділові знаки у реченнях з відокремленими означеннями.
16. Розділові знаки у реченнях із відокремленими прикладками.
17. Розділові знаки у реченнях з відокремленими обставинами.
18. Розділові знаки у реченнях із відокремленими додатками.
19. Правопис префіксів: орфограма – префікс *з-* (*зі-*, *с-*); орфограма – префікси *роз-*, *без-*, *воз-*, *через-*; орфограма – префікси *при-*, *прі-*, *пре-*; орфограма – префікси *пере-*, *пред-*, *перед-*.
20. Складні іменники. Складні прикметники.
21. Розділові знаки в реченнях із відокремленими уточнювальними членами речення.
22. Правила вживання великої літери.
23. Вставні і вставлені конструкції. Групи зі значенням вставних слів і сполучень.
24. Розділові знаки в реченнях зі вставними і вставленими конструкціями.
25. Правопис слів іншомовного походження: орфограма – апостроф; орфограма – знак м'якості; орфограма – подвоєні літери; орфограма – літери *и*, *і*, *е*, *є*.
26. Правопис слов'янських прізвищ і географічних назв.
27. Правопис прізвищ і географічних назв слов'янського походження з прикметниковими суфіксами та закінченнями.
28. Граматичні категорії іменника.
29. Зразки відмінювання іменників.
30. Правопис родового відмінка іменників II відміни.
31. Розділові знаки у реченнях із звертаннями.
32. Значеннєві та структурні розряди числівників.
33. Особливості відмінювання кількісних числівників.
34. Особливості відмінювання порядкових числівників.
35. Особливості слововживання числівників.
36. Розділові знаки в складносурядних реченнях.
37. Система дієслівних форм.
38. Дієслова I та II дієвідміни. Словозміна дієслів.
39. Дієприкметник. Дієприслівник.
40. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях.
41. Поділ прислівників за значенням.
42. Ступені порівняння прислівників.
43. Особливості правопису прислівників.
44. Розділові знаки в безсполучникових реченнях.
45. Службові частини мови.
46. Прийменник. Вживання відмінкових форм іменників та субстантивованих слів із прийменниками.
47. Групи прийменників за походженням та будовою. Правопис прийменників.
48. Сполучник. Групи сполучників за походженням, будовою, способом уживання. Групи сполучників за синтаксичними функціями.
49. Правопис сполучників.

50. Розділові знаки в реченнях з прямою мовою.
51. Частка. Групи часток за виконуваними функціями.
52. Правопис часток. Правопис часток *не, ні* з різними частинами мови.
53. Діалог, або діалогічна мова. Розділові знаки при діалозі.
54. Цитати. Розділові знаки у реченнях із цитатами.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

За повну й вичерпну усну відповідь на практичному занятті студент максимально може отримати 5 балів.

Поточне тестування та самостійна робота							Залік	Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				100	100
Т	СР	КР		Т	СР	КР			
30	10	10		30	10	10			

Т – теми практичних занять.

КР – контрольна робота.

СР – самостійна робота.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій (<https://d-learn.pro>).

Робоча програма та силабус навчальної дисципліни (<https://kjourn.pnu.edu.ua/робочі-програми/>).

Тестові завдання (<https://d-learn.pro>).

Методичні матеріали:

1. Савчук Р. Л. Редакторський практикум : хрестоматія до дисципліни. Івано-Франківськ, 2021. 276 с.
2. Савчук Р. Л. Специфіка використання графічних анормативів у заголовках сучасних медійних текстів. *Ricerche scientifiche e metodi della loro realizzazione: esperienza mondiale e realta domestiche*: Raccolta di articoli scientifici «ΛΟΓΟΣ» con gli atti della I Conferenza scientifica e pratica internazionale (Т. 2), Bologna, May 14, 2021. Bologna-Vinnytsia: Associazione Italiana di Storia Urbana & Piattaforma scientifica europea, 2021. P. 30–31. 146 p.

12. Рекомендована література

Базова

1. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. Київ : ЦУЛ, 2020. 284 с.
2. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / за ред. К. Г. Городенської. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
3. Гонца І. С., Розгон В. В. Сучасна українська літературна мова: навчально-методичний посібник. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. 262 с.
4. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Вид. 2-ге, істотно оновл. Київ : КММ, 2019. 208 с.
5. Зубков М. Норми й культура української мови фахової спрямованости. Київ : Арій, 2018. 608 с.
6. Мариненко І. Мовна підготовка з редагування : навчальний посібник-практикум. Київ, 2022. 121 с.
7. Микитюк О. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма : навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 440 с.
8. Пономарів О. Українське слово для всіх і для кожного. Вид. 2-ге. Київ : Либідь, 2017. 360 с.
9. Сербенська О. Голос і звуки рідної мови. Львів : Апріорі, 2020. 280 с.
10. Синявський О. Норми української літературної мови / ред. рада: Л. О. Богуславська, В. М. Бріцин, Д. С. Бураго та ін. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 363 с.
11. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. Київ : Наук. думка, 2019. 392 с.
12. Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів: ПАІС, 2017. 168 с.

Допоміжна

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити : посіб. / за заг. ред. О. Сербенської. Львів : Апріорі, 2017. 304 с.
2. Биби́к С. П., Сюта Г. М. Сучасна ділова культура: усне і писемне спілкування. Київ, 2019. 432 с.
3. Биби́к С. Оновлена стильова норма засобів масової інформації. *Українська мова*. 2016. № 2. С. 72–81.
4. Білоусенко П. І. Нариси з українського словотворення (суфікс -чина / -щина): монографія. Київ – Запоріжжя : ЛПС, 2020. 104 с.
5. Вплив суспільних змін на розвиток української мови / Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П., Клименко Н. Ф. та ін.; відп. ред. Є. А. Карпіловська. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 444 с.
6. Гречко О. Додержання лексичних та граматичних норм сучасної української літературної мови. *Дивослово*. 2016. № 6. С. 19–22.
7. Клименко Н. Як народжується слово. 2-ге вид., доповн., переробл. Київ : Академперіодика, 2017. 252 с.
8. Куньч З. Й., Наконечна Г.В., Ментинська І. Б. Позиційне чергування у/в як елемент милозвучності: норма і практика : монографія / за ред. З. Й. Куньч. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2021. 216 с.
9. Масенко Л. Конфлікт мов та ідентичностей у пострадянській Україні. Київ : ТОВ «Видавництво “Кліо”», 2020. 176 с.
10. Масенко Л. Т. Суржик: між мовою і язиком. 2-ге вид., зі змінами і доповн. Київ: Києво-Могилянська академія, 2019. 232 с.
11. Скляренко В. Г. Історія українського наголосу. Дієслово. Київ : Наук. думка, 2017. 660 с.
12. Струганець Л. В., Данилків Н. В. Вербальний континуум української мови. Практикум : навчальний посібник. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2020. 100 с.
13. Струганець Л., Ленько О. Українська мова в національному телеєфірі: моніторинг реалізації комунікативних ознак : монографія. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2019. 120 с.
14. Цар І. М. Українське повсякденне мовлення в міському молодіжному середовищі: монографія. Київ : Наукова думка, 2021. 224 с.
15. Шульська Н. М., Зінчук Р. С. Помилконебезпечні синтаксичні місця на сторінках друкованих ЗМІ. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Том 30 (69) № 1 Ч. 1 2019. С. 48–53.

13. Інформаційні ресурси

Онлайн-словники

1. «Горох» (тлумачний, орфографічний, фонетичний словники, словники римувань, синонімів, перекладів, частотний, етимологічний, фразеологічний словники, словник афіксальних морфем). URL: <https://goroh.pp.ua/>
2. Велика чи мала літера. URL: <http://velyka-chy-mala-litera.wikidot.com/>
3. Граматичний словник. URL: <http://www.mova.info/grmasl.aspx>
4. Лінгвістичний портал. URL: <http://www.mova.info>
5. Практичний словник синонімів української мови: близько 15000 синонімічних рядів / С. Караванський. URL: <http://slovopedia.org.ua/41/53392-0.html>
6. Словник афіксальних морфем української мови / Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська, В. С. Карпіловський. URL: http://lib.movahistory.org.ua/Slov_afiksalnykh_morfem.pdf
7. Словники й енциклопедії. URL: <https://slovnyk.me/>
8. Словники онлайн. URL: <http://rozum.org.ua/>
9. Українська мова: енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
10. Український правопис 2019 року. URL: <https://2019.pravopys.net>